

अनुदानित आश्रमशाळेतील शिक्षक /शिक्षकेत्तर
कर्मचाऱ्यांची चौकशी करण्यासाठी गठीत करावयाच्या
त्रीस्तरीय समितीच्या रचनेमध्ये सुधारणा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अआशा-२०२३/प्र.क्र.१८७/का-११
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक:- ०१ फेब्रुवारी, २०२४

- १) शालेय शिक्षण विभाग “महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली, १९८१
- २) आदिवासी विकास विभाग आश्रमशाळा संहिता-२००६

प्रस्तावना

आदिवासी विकास विभागांतर्गत राज्यात स्वयंसेवी संस्थामार्फत अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी निवासी अनुदानित आश्रमशाळा चालविल्या जातात. आश्रमशाळेमध्ये आदिवासी विद्यार्थी निवासी शिक्षण घेत असल्यामुळे त्यानुषंगाने आश्रमशाळेमध्ये शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांची नियुक्ती करण्यात येते. आश्रमशाळेतील नियुक्त सर्व शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना शासनाने वेळोवेळी विहित केलेले नियम तसेच सूचना यांचे पालन करणे बंधनकारक आहे. अशा वेळी आश्रमशाळेमध्ये कार्यरत शिक्षक/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांनी गैरवर्तन केल्याचे निदर्शनास आल्यास, प्रकरणाची चौकशी संस्थेने एकतर्फी न करता आश्रमशाळा संहिता व शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र खाजगी शाळेतील कर्मचारी नियमावली १९८१ मधील तरतूदीनुसार समिती गठीत करून करण्यात येते. आश्रमशाळा संहिता व नियमावली १९९१ मधील तरतूदीनुसार एक सदस्य संस्थेचा प्रतिनिधी, दुसरा सदस्य ज्या विरुद्ध कार्यवाही करावयाची आहे त्याने सुचविलेला कोणत्याही आश्रमशाळेतील कर्मचारी व तिसरा सदस्य राज्य पुरस्कार प्राप्त किंवा राष्ट्रीय पुरस्कार प्राप्त शिक्षक नेमणे बंधनकारक आहे.

आश्रमशाळा संहिता-२००६ व नियमावली १९९१ मधील तरतूदीनुसार कर्मचाऱ्यांविरुद्ध करावयाची चौकशी कालमर्यादेत करणे आवश्यक आहे. तथापि, सदर समितीमध्ये आवश्यक सदस्यांच्या पूर्तते अभावी संबंधित कर्मचाऱ्यांविरुद्धात चौकशी सुरु करता येत नाही. त्यात राज्य/राष्ट्रीय पुरस्कार प्राप्त शिक्षक समितीमध्ये काम करण्यास इच्छुक नसणे हे प्रामुख्याने कारण आहे. अशा परिस्थितीत विहित कालमर्यादेत चौकशी पूर्ण न होवू शकल्यामुळे दोषी कर्मचाऱ्यांना अभय मिळते. तसेच शासनाने विहित केलेले नियम यांचे पालन होत नाही. परिणामी अन्य कर्मचाऱ्यांमध्ये देखिल तसा संदेश जाऊन त्याचा परिणाम विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणावर तसेच आश्रमशाळेतील शिस्त व आचरण यांचेवर होतो. ही बाब विचारात घेऊन अनुदानित आश्रमशाळेतील शिक्षक/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांची चौकशी करण्यासाठी गठीत करावयाच्या त्रीस्तरीय समितीच्या रचनेमध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

- (अ) अनुदानित आदिवासी आश्रमशाळेतील शिक्षक/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांची चौकशी करण्याकरीता नेमण्यात येणाऱ्या त्रीस्तरीय समितीमध्ये राज्य/राष्ट्रीय पुरस्कार प्राप्त शिक्षका ऐवजी संबंधित प्रकल्प अधिकारी

कार्यालयातील सहायक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) यांचा समावेश करून समिती गठीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. त्यानुसार चौकशी समितीची त्रिस्तरीय रचना पुढील प्रमाणे असेल.

(आ) एखादया कर्मचाऱ्याच्या प्रकरणात-

- (एक) व्यवस्थापनाने किंवा अशा प्रकारे प्राधिकृत केला असल्यास, व्यवस्थापन प्रतिनिधी.
- (दोन) कोणत्याही खाजगी शाळेच्या कर्मचाऱ्यांमधून कर्मचाऱ्यांनी नामनिर्देशित करावयाचा एक सदस्य.
- (तीन) संबंधित अनुदानित आश्रमशाळा ज्या प्रकल्प कार्यालयांतर्गत असेल त्या प्रकल्प कार्यालयातील सहायक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

(ब) पोट नियम (अ) मध्ये निर्देशलेल्या मुख्याध्यापकाच्या प्रकरणात.

- (एक) व्यवस्थापनाचा अध्यक्ष असलेला एक सदस्य.
- (दोन) कोणत्याही खाजगी शाळेच्या कर्मचाऱ्यांमधून मुख्याध्यापकाद्वारे नामनिर्देशित करावयाचा एक सदस्य
- (तीन) संबंधित अनुदानित आश्रमशाळा ज्या प्रकल्प कार्यालयांतर्गत असेल त्या प्रकल्प कार्यालयातील सहायक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०१३११५३२१०६१२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रविण गो. साठे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक.
- २. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, (सर्व)
- ३. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, (सर्व)